

Tillaga til breytinga á lögum Bandalags Íslenskra Skáta Samin á alþjóðlegum degi gegn einelti 8. nóvember 2017 Lögð fram á Skátaþingi 2018

Lagt er til með tillögu þessari að **28. grein** laga BÍŚ verði **afnumin með öllu** úr lögum BÍŚ og að í kjölfari þess verði **20. grein** laga sem fjallar um framgang Skátaþings breytt þannig að setningin „*Kosningar í Skátarétt samkvæmt 28. grein*“ verði felld út úr þeirri grein. Að 29. grein verði 28. grein og svo koll af kolli.

Stytttri greinagerð:

28. grein er nú svohljóðandi:

Skátaréttur er skipaður fimm mönnum. Skátaréttur er jafnframt siðanefnd skátahreyfingarinnar. Skátaþing kys formann til þriggja ára í senn. Þau ár sem formaður er ekki kosinn eru tveir kosnir hvort árið til þriggja ára í senn. Frambjóðendur skulu uppfylla ákvæði reglugerðar BÍŚ um hæfi skátaforingja og hafa náð 35 ára aldri. Ávallt skal a.m.k einn sitjandi fulltrúi í Skátarétti vera lögmaður. Skátaréttur úrskurðar um deilumál þau sem skátar, skátafélög, eða stjórn BÍŚ vísa til hans. Skáti getur óskað eftir því að Skátaréttur fjalli um mál með því að snúa sér til formanns hans. Nánar um störf skátaréttar fer eftir reglugerð um Skátarétt. Skátaréttur starfar í samræmi við Grunnild, lög og reglugerðir BÍŚ .

Úrskurðir Skátaréttar eru endanlegir innan hreyfingarinnar og skal stjórn BÍŚ, og eftir atvikum Skátaþing, tryggja framgang þeirra. Úrskurðir Skátaréttar skulu birtir opinberlega

Skátaréttur er lögum samkvæmt siðanefnd Skátahreyfingarinnar og ákvarðanir hennar tróna yfir ákvörðunum allra annara eininga innan Skátahreyfingarinnar. Skátarétti er ætlað að fella lokaúrskurð í deilumálum sem vísað er til hans.

Þrátt fyrir gífurlegt mikið vald og ábyrgð eru engar frekari reglugerðir eða lög til um starfshætti skátaréttar. Með þessum skorti á skýrum og vel mótuðum ramma um starfshætti skátaréttar er engin trygging fyrir faglegum né sanngjörnum vinnubrögðum réttarins.

Skátahreyfingin er ólík öðrum æskulýðshreyfingum á Íslandi að því leiti að meðlimir hreyfingarinnar eru sífellt í samvinnu þvert á félög. Þetta gerir það að verkum að erfitt er að gæta hlutleysi þeirra sem í Skátarétti sitja gagnvart þeim einstaklingum sem rétturinn á að fjalla um. Sérstaklega er þetta vandasamt þegar stjórn BÍŚ er málsaðili. Það er skoðun flutningsmanns að það bræðralag og samvinna sem íslenska skátahreyfingin byggir á geri hreyfingunni nánast ómögulegt að starfrækja hlutlaust dómstig með skilvirkum hætti. Þar að auki eru engir ferlar til um hvað skuli gera þegar einstaklingar innan dómstigsins eru ekki hlutlausir né hvernig slíkt sé mælt.

Bandalag Íslenskra Skáta er aðili að Æskulýðsvettvanginum, en innan hans starfar fagráð. Fagráðið tekur til umfjöllunar kynferðisbrotamál og eineltismál sem kom upp innan félagasamtaka sem vettvanginn myndi og aðildafélaga þeirra. Í fagráðinu sitja alltaf tveir óháðir sérfræðingar sem hafa þekkingu, menntun og reynslu sem nýtist við meðferð kynferðisbrota og eineltismála. Framkvæmdarstjóri samtakanna sem málið varðar tekur einnig sæti í fagráðinu. Sé hann vanhæfur eru skilgreindir ferlar til um hvernig skuli endurskipa

sætið. Slíkir ferlar eru ekki til um Skátarétt. Fagráð sér til þess að tilkynningum um kynferðisbrot sé komið í réttan farveg og að þær fái viðhlítandi málsmeðferð samkvæmt verklagsreglum og landslögum. Fagráðið leitar viðunandi niðurstöðu í eineltismálum, með sáttum sé þess nokkur kostur og veitir félögum ráðgefandi álit á grundvelli þeirra gagna og upplýsinga sem fagráðinu hefur borist. Æskulýðsvettvangurinn hefur einnig gefið út viðbragðsáætlun fyrir 2018-2020, sú viðbragðsáætlun er ætluð aðildarfélögum og nær t.a.m. yfir einelti af hálfu sjálfboðaliða eða starfsmanns gagnvart börnum eða öðrum fullorðnum. Sem viðbragðsáætlun BÍS hefur ekkert um að segja.

Stjórn BÍS starfar samkvæmt umboði félaganna og fer með mál skátastarfs á landsvísu. Stjórn BÍS starfar samkvæmt lögum og reglugerðum BÍS, skátalögum, skátaheitinu, æskulýðslögum og landslögum.

Á Íslandi eru starfræktir dómstólar, héraðsdómur, landsréttur og hæstiréttur sem starfa samkvæmt lögum og stjórnarskrá.

Það er skoðun flutningsmanns þessarar tillögu að skátaréttur rúmist ekki fyrir milli þeirra stofnanna sem þegar eru til staðar og sinni engum tilgangi sem þær stofnanir sinni ekki fyrir. Þar að auki komist skátaréttur í núverandi mynd ekki í hálfkvist við þær stofnanir þegar horft er til þeirrar vinnu sem lögð hefur verið til mótunar þeirra. Því er það skoðun flutningsmanns að þeim stofnunum sé betur treystandi fyrir því valdi sem skátarétti er nú fólgið.

Einungis einu sinni hefur máli verið skotið til skátaréttar þegar aðili sem stjórn BÍS ákvað að víkja úr skátastarfi krafðist þess að Skátaréttur tæki ákvörðun um gildi þeirrar brottvísunar og krafðist þess að sú ákvörðun stjórnarinnar yrði felld úr gildi. Það er ætlun flutningsmanns að nýta þetta eina skipti sem Skátaréttur hefur verið virkjaður til að rökstyðja mál sitt um það hví Skátaréttur er of lauslega skilgreint fyrirbrigði til þess að tilvera hans sé vænleg íslensku skátahreyfingunni. Þann rökstuðning er að finna í lengri greinagerð þessarar lagabreytingartillögu. En það er skoðun flutningsmanns þessarar tillögu að eina reynslan af Skátarétti sé mjög slæm.

Flutningsmaður telur það mjög öfugt verklag að skapa fyrst dómstig og gefa því vald til að úrskurða um öll mál skátahreyfingarinnar og vinna síðan að því að skapa ramma utan um það dómstig. Flutningsmaður telur það einnig alvarlegt að slíkt dómstig sé starfrækt áður en að slíkri vinnu sé lokið. Flutningsmaður telur því að burtséð frá því hvort Skátaréttur eigi eða eigi ekki rétt á sér í einhverri mynd innan hreyfingarinnar þá sé það augljóst að Skátaréttur í núverandi mynd sé hreinlega afskræmi réttmæts dómstigs. Dómstig sem starfa ekki samkvæmt nokkrum viðmiðum eru ekki góð dómstig.

Því fer flutningsmaður þessarar tillögu fram á það við Skátapiing 2018 að Skátaréttur í núverandi mynd sé afnumið með öllu úr lögum BÍS.

Lengri greinagerð:

Flutningsmanni þessarar tillögu þykir margt athugasvert við eina úrskurð Skátaréttar og þykir mat réttarins bæði byggt á mjög óljósum forsendum og rökfært með mjög illskiljanlegum hætti. Skátaréttur virðist þar að auki ætla hinum ýmsu aðilum að mæta staðli sem hann mætir ekki sjálfur né þarf að mæta samkvæmt nokkrum lagabókstafi. Í heildina er það skoðun flutningsmanns þessarar tillögu að þessi úrskurður einkennist af lélegum vinnubrögðum og sé illa unninn. Þessa skoðun rökstyð ég hér að neðan og felst hún í eftirfarandi:

1. Leti Skátaréttar í að kynna sér málsatvik fyllilega og staðfesta að hann skilji þau
2. Algjöran skort á því að skátaréttur taki afstöðu til umkvörtunaratriða kæranda og svara BÍS við þeim
3. Tilhneigingu Skátaréttar til að túlka viss atriði að vild en sleppa öðrum
4. Val skátaréttar að fjalla einungis um viss umkvörtunar atriði kæranda en sleppa öðrum
5. Fyllilega óásættanlegum rökstuðningi Skátaréttar fyrir niðurstöðum sínum

Í fyrsta kafla úrskurðarins er sagt að þriggja manna nefnd hafi unnið að málinu þar til trúnaðarbrestur hafi orðið þegar einn nefndarmaður hafi skýrt aðila tengdum kæranda frá málsefninu. Hér er ekki rétt farið með staðreyndir málsins.

Nefndin var í samskiptum við starfandi foringjahóp og bakland félagsins á þessum tíma. Var mörgum af þeim aðilum boðið heim til nefndarmanns til að ræða málin í þeim tilgangi að brúa samskipti milli allra aðila. Nefndarmaðurinn gaf einnig símanúmer sitt og bauð þessum aðilum að vera í samskiptum við sig væri eitthvað sem þeir töldu nefndarmann geta aðstoðað við í þessu máli. Einn foringi félagsins óskaði eftir nærveru nefndarmanna á aðalfundi skátafélagsins 19. mars 2015 því hann taldi líkur á miklum árekstrum á fundinum og vildi að nefndarmenn gætu bæði reynt að stilla friðinn og orðið vitni að þeirri hegðun kæranda sem nefndin var komin til vegna. Þessari ósk foringjans skýrði nefndarmaðurinn fyrir bróður kæranda og sagði umræddum foringja það í símtali síðar um daginn. Þetta atvik leiddi til þess að téður foringi lýsti yfir vantrausti á nefnd stjórnar BÍS sökum þessa trúnaðarbrestar við annan nefndarmann símléiðis.

Hér má þykja að vitlaus framsetning sé lítilsháttar atriði í stærra samhengi úrskurðarins. En þá er litið fram hjá því að í úrskurðinum er sí og æ talað um þann skort sem hafi verið á tilraunum til úrlausna í þessu máli innan félagsins. En rétturinn reifar hvergi hvernig það þróaðist að þessi þriggja manna nefnd var gerð aðgengileg foringjum og baklandi félagsins né hvers vegna og í hvaða tilgangi. Í úrskurði réttarins segir orðrétt:

Félagsmaður skátafélagsins X sendi inn formlega beiðni til Bandalags íslenskra skáta, þann 14. Desember árið 2014 og óskaði eftir stuðningi bandalagsins til að fara yfir samskipti á milli sín og gjaldkera stjórnar X, sem er kærandi í þessu máli. Þriggja manna nefnd á vegum bandalagsins vann að málinu þar til trúnaðarbrestur varð er einn nefndarmanna skýrði aðila tengdum kæranda frá málsefninu.

Ekki er heldur litið til þess að þessi nefnd var einnig gerð aðgengileg þeim tveimur aðilum sem síðar tilkynntu um einelti að hálfu kæranda og brást þeim þar einnig. Skortur á rýni í hlutverk og tilgang þessarar þriggja manna nefndar dregur upp ófullkomnari mynd af málinu öllu.

Í úrskurðinum er það fært til bókar í fyrsta kafla að þann 24. Nóvember rúmum mánuði eftir að tveir aðilar úr félaginu tilkynntu um einelti aðilans í sinn garð sendi stjórn umrædds félags með tölvupósti yfirlýsingu til stjórnar BÍS þar sem lýst var yfir fullum stuðningi við störf kæranda í stjórn félagsins og öðrum störfum hans fyrir félagið. Þessi einhliða stuðningur félagstjórnar undirstrikar svart á hvítu hví ekki var hægt að leysa þetta mál innan félagsins en þar að auki var aðillinn gjaldkeri stjórnar og annar fjölskyldumeðlimur hans einnig í stjórn félagsins. Samkvæmt þriðja kafla úrskurðarins heldur kærandi því fram að hann og stjórn skátafélagsins X hafi ítrekað, eftir að þetta mál kom upp, viljað leita lausna og sátta. Hvergi er vísað til þess í úrskurðinum með hvaða leiðum hann eða stjórn hafi sýnt þennan vilja.

Í niðurstöðum úrskurðarins segir:

Á vegum Æskulýðsvettvangsins er starfandi ráðgjafahópur um eineltismál sem er aðildarfélögum innan handar og til ráðgjafar um erfið eineltismál sem upp kunna að koma. Á heimasíðu Æskulýðsvettvangsins kemur fram að eineltismál sé hægt að tilkynna til ráðgjafahópsins svo fremi að ekki hafi tekist, þrátt fyrir ítrekaðar tilraunir, að leiða málið til lausnar á heimavelli félagsins. Gert er ráð fyrir að leiðbeinendur/starfsfólk/umsjónarmenn/formenn, með aðstoð stjórnar eftir atvikum, hafi leitað leiða til að leysa málið í samráði við þolanda/foreldra/forráðamenn og geranda í samræmi við gildandi viðbragðsáætlun félagsins.

Hér þykir flutningsmanni líkt og skátaréttur sé að vísa til þess að ekki hafi verið fullreynt að leysa málið innan félagsins en þessi framsetning er mjög óljós. Rétturinn kýs hér fremur að setja fram mjög þrönga framsetningu af heimasíðu Æskulýðsvettvangsins um stafshætti ráðgjafarhóps eineltismála fremur en að horfast við og meta þær flóknu aðstæðum sem mynduðust í þessu máli. Né reynir skátaréttur að leita sér upplýsinga frá öðrum aðilum málsins um hvaða ástæður gætu mögulega legið að baki því að þeir treystu sér ekki til að leysa málið innan félagsins. En afstaða Skátaréttar er ekki gerð skýr og því ekki að skilja tilgang þessarar málsgreinar.

Í fjórða kafla úrskurðarins er það tekið fram að tilkynnendur treystu ekki stjórn félagsins og höfðu reynt að leysa málið í félaginu án árangurs. Þessi málsgrein í niðurstöðum réttarins er í raun algjörlega út í hött, ein og sér hefur hún enga skýra tengingu við þetta mál eða veruleika þess og hvergi segir í úrskurðinum skýru máli hvort að skátaréttur telji eða telji ekki að reyna hefði mátt frekar á úrlausnir innan félagsins. Þó er þetta umkvörtunarefni kæranda gagnvart skátarétti líkt og sjá má í þriðja kafla og er stjórn BÍS á öðru máli líkt og sjá má í fjórða kafla.

Einn undarlegasta hluti úrskurðarins er að mati flutningsmanns eftirfarandi texti úr niðurstöðum hans:

Sú skýring stjórnar Bandalags íslenskra skáta á því að máli tilkynnenda hafi verið vísað til ráðgjafahópsins af þeirri ástæðu að um einelti hafi verið að ræða, en ekki samskiptavanda, fær ekki staðist þar sem viðbragðsáætlunin nefnir einelti sérstaklega sem dæmi um atvik sem hún nái til. Það er niðurstaða Skátaréttar að tilkynningar um einelti af hálfu kæranda, í októbermánuði árið 2015 hafi í öndverðu ekki fengið þá málsmeðferð sem verklagsreglur og viðbragðsáætlun hreyfingarinnar segir til um.

En samkvæmt úrskurðinum sjálfum má finna í fjórða kafla að þetta var **alls ekki** skýring stjórnar BÍS fyrir því hví máli tilkynnenda hafi verið vísað til ráðgjafarhópsins. Sú ástæða sem er gefin samkvæmt fjórða kafla úrskurðarins er eftirfarandi:

Í svarbréfi bandalagsins er áréttað að tilkynning tveggja aðila er málið snýst um, varði einelti af hálfu gjaldkera skátafélagsins X, en ekki almennan samskiptavanda. Tilkynnendur hefðu reynt sáttarleiðir innan skátafélagsins án árangurs og hefðu því hætt í félaginu og treystu ekki stjórn þess. Af þeirri ástæðu hafi máli þeirra verið vísað til Ráðgjafahóps Æskulýðsvettvangsins til að tryggja hlutlausa og faglega málsmeðferð.

Í fyrri hluta þessarar málsgreinar er það áréttað af stjórn BÍS að tilkynning tveggja aðila er málið snýst um, varði einelti af hálfu gjaldkera skátafélagsins X, en ekki almennan samskiptavanda. Í gegnum allan úrskurðinn er því sjónarmiði kæranda lýst að um samskiptavanda væri að ræða en ekki einelti. Hér ber flutningsmanni að skilja að BÍS sé að áréttu að tilkynning þessara aðila hafi varðað einelti og ekki samskiptarvanda. **Þetta hefur þó ekkert með það að gera hvers vegna þessu var vísað til ráðgjafahópsins.** Skýringuna á því má finna í næstu setningu þar sem upplifun tilkynnenda er lýst og vantrausti þeirra á stjórn félagsins. **Af þeirri ástæðu** hafi máli þeirra verið vísað til Ráðgjafahóps Æskulýðsvettvangsins til að tryggja hlutlausa og faglega málsmeðferð. Hér er um mjög alvarleg afgangur skátaréttar að ræða. Þessi túlkun þeirra er lagður sem grunnur þessarar niðurstöðu Skátaréttar að málið hafi ekki fengið þá málsmeðferð sem verklagsreglur og viðbragðsáætlun hreyfingarinnar segir til um. Það er einfaldlega ekki í lagi.

Eini úrskurður Skátaréttar andmælir sjálfum sér.

Skátaréttur virðist þar að auki ekki kynna sér viðbragðsáætlun BÍS við einelti. Heldur einungis inngangsorð viðbragðsáætlunarinnar sjálfar. Hefði skátaréttur gert svo hefði hverjum heilvita skáta orðið það ljóst að viðbragðsáætlun BÍS gagnvart einelti nær ekki yfir viðbrögð við einelti gagnvart fullorðnum sjálfboðaliðum félaganna af hálfu annarra fullorðinna sjálfboðaliða sama hvað inngangur viðbragðsáætlunarinnar segir. Viðbragðsáætlunin fjallar einungis um viðbrögð við einelti gagnvart ungum þátttakendum í starfi. Þessu til rökstuðnings er vísað til útgangsorða þess kafla sem fjallar um viðbrögð við einelti í viðbragðsáætlun BÍS:

Stjórn fylgist með framgangi málsins. Gangi ekki að uppræta eineltið innan veggja skátafélagsins er leitað til sérfróðra aðila í skóla viðkomandi.

Það ætti að vera hverjum skáta skýrt að viðbragðsáætlun BÍS er margt ábatavant þegar það kemur að einelti. Ég skora á hvern skáta til að lesa þann undirkafla viðbragðsáætlunarinnar og bera saman við viðbragðsáætlun Æskulýðsvettvangsins. Sértu ekki sannfærður af lestri hennar bið ég þig að horfa til þess sem hefur orðið hér og spyrja þig hvort íslenska skátahreyfingin kunni að taka á eineltismálum.

Úrskurðurinn fjallar mikið um þau mismunandi sjónarmið um hvort að kæranda hafi verið tryggður andmælaréttur. Við lestur úrskurðarins þykir flutningsmanni mjög óljóst hvort að hér sé um að ræða andmælarétt kæranda gagnvart ákvörðun BÍS um að víkja honum úr starfi í framhaldi af niðurstöðum ráðgjafarhópsins eða andmælarétti kæranda gagnvart niðurstöðum ráðgjafahópsins. Í fjórða kafla segir:

Stjórn bandalagsins áréttar að andmælaréttur kæranda hafi verið virtur áður en tekin var ákvörðun í málinu og áður en rannsókn Ráðgjafahóp Æskulýðsvettvangsins var lokið. Kæranda hafi verið gefinn kostur að koma sínum sjónarmiðum á framfæri við ráðgjafahópinn áður en hann skilaði af sér lokaskýrslu, þann 16. nóvember sl.

Í þriðja kafla úrskurðarins segir um sjónarmið kæranda hins vegar:

Kærandi líti svo á að honum hafi verið birt ákvörðun stjórnar Bandalags íslenskra skáta um brottvikningu, án þess að lögmæltur andmælaréttur hans hafi verið virtur og því sé ákvörðunin marklaus.

Nú má vera að flutningsmaður tillögunnar sé að lesa rangt í þessar mismunandi frásagnir. En honum þykir samt ástæða til að benda á að admælaréttur kæranda gagnvart ákvörðuninni um að víkja honum úr skátahreyfingunni getur ekki verið virtur áður en ákvörðun er tekin um að víkja kæranda úr skátahreyfingunni. Sé hins vegar verið að ræða andmælarétt kæranda gagnvart niðurstöðum nefndarinnar er það skýrt að hann nýtti sér hann ekki. Skátaréttur skautar alveg fram hjá því að taka afstöðu til þessa ágreinings í skýru máli hvort að andmælaréttur hafi eða hafi ekki verið virtur né tekst honum að gera það skýrt í úrskurði sínum á hvaða grunni þessi andmælaréttur sé reistur. Né í hvaða formi þessi andmælaréttur hafi verið mótaður. Flutningsmaður hefur reifað öll lög og allar reglugerðir BÍS og finnur hvergi minnst á lögmæltan andmælarétt félagsmanna við því að vera vikið úr þeim frjálsu félagsamtökum. Þó segir fimmti kafli úrskurðarins líkt og vitnað er hér neðan til að Skátaréttur telji lög og reglur skátahreyfingarinnar endurspegla sjónarmið um réttláta málsmeðferð við meðferð ágreiningsmála, þ.m.t. meginreglna um andmælarétt en að ekki hafi verið gætt réttra málsmeðferðarreglna.

Í úrskurði skátaréttar má finna eftirfarandi texta í niðurstöðum.

Leitað er til Skátaréttar um að hann komi saman til að taka ákvörðun um gildi ákvörðunar stjórnar Bandalags íslenskra skáta um að víkja kæranda úr skátastarfi. Engin reglugerð er til um störf Skátaréttar. Skátaréttur telur ekki ástæðu til að leggja mat á sönnunargildi þeirra gagna og vitnisburðar sem fjalla um það hvort að kærandi hafi gerst sekur um hegðun sem feli í sér birtingarmynd eineltis og/eða hegðun sem ekki samræmist grunngildum og siðareglum Bandalags íslenskra skáta. Jafnframt hefur Skátaréttur tekið ákvörðun um að taka ekki viðtöl við aðila máls eða líta til annarra gagna í málinu en sem tilgreind eru og lögð hafa verið fyrir réttinn. Við athugun á máli þessu hefur Skátaréttur því litið til þeirra sjónarmiða sem felast í lögum og reglugerðum skátahreyfingarinnar um ábyrgt æskulýðsstarf sem vísað er til hér að framan. Endurspegla bæði lög og verklagsreglur hreyfingarinnar sjónarmið um réttláta málsmeðferð við meðferð ágreiningsmála, þ.m.t. meginreglna um rannsóknarreglu, jafnræðisreglu, meðalhóf og andmælarétt. Að mati Skátaréttar var ekki gætt réttra málsmeðferðarreglna skv. Framansögðu og ber af þeim sökum að vísa málinu aftur til meðferðar hjá stjórn Bandalags íslenskra skáta.

Hér skortir fyllilega að mati flutningsmanns fullnægjandi röksemdarfærslu fyrir þessari niðurstöðu Skátaréttar. Sé þessi kafli úrskurðarins skoðaður í heild, sem ég hvet hvern þann sem kynnir sér þessa lagabreytingatillögu að gera, sést að hver einasta málsgrein kaflans stendur ein og ótengd öllum hinum. Hvernig þessar niðurstöður séu fengnar frá því sem á undan er reifað er flutningsmanni þessarar tillögu fyllilega hulið. Skátaréttur eyðir engu þúðri í að sauma þessar málsgreinar saman og rökstyðja niðurstöðu sína þannig hægt sé að skilja hana. Það sem er flutningsmanni hins vegar ekki fyllilega hulið er að Skátaréttur telur ríka ástæðu til þess að minnst sjálfur á það að engin reglugerð er til um störf Skátaréttar.

Þar að auki skrifar fjöldi einstaklinga undir úrskurðinn sem eru ekki kjörnir til skátaréttar og einn aðili sem mér þykir furða að hafi ekki sagt sig frá málinu líkt og aðrir gerðu vegna tengsla sinna við kæranda. Þegar flutningsmaður spurðist fyrir eftir útgáfu úrskurðarins hverjir þessir aðilar væru og á hvaða lögum eða reglum það væri í lagi að þeir hnipuðu nafn sitt við þennan úrskurð var því svarað af skrifstofu BÍS að svo hefði verið metið að þetta væri ekki ólöglegt en

ekki væru til nein lagabókstafur samtakanna sem mælti fyrir um viðbrögð við því þegar aðilar segðu sig frá svona málum innan Skátaréttar. Einnig var því svarað að engar sérstakar reglur væru til um hvað gerði aðila í Skátarétt óhæfa til að fjalla um viss mál.

Því að þetta hafi ekki verið ólöglegt er flutningsmanni þessarar tillögu ósammála. Einu reglurnar sem til eru um skipun í Skátarétt eru þær sem segja að þeir séu kjörnir á Skátapingi.

Því er ekki að furða hversu innantóm og illa smíðuð niðurstaða úrskurðarins er. Skátaréttur þarf einfaldlega ekki að mæta nokkrum utanaðkomandi kröfum um faglega starfshætti eða vel rökstuddar og skiljanlegar niðurstöður. Né þarf hann sjálfur að mæta þeim stöðlum sem hann virðist setja öðrum þegar kemur að rannsóknarreglu, jafnræðisreglu, meðalhófi eða andmælarétti. Skátarétti virðist finnast fullkomlega eðlilegt að sniðganga tilkynnendurnar tvo í þessu máli þótt það sé augljóst af úrskurðinum að þeim sárvantar frásögn þeirra til að fá ásættanlega mynd af þessu máli.

Flutningsmaður er ekki viss hvort hann telji sanngjarnt eða ekki að vísa aðila úr skátahreyfingunni í kjölfar þess að sá aðili verður uppvís að einelti. Ég tel að slík ákvörðun sé best falin hjá stjórn BÍS sem skeri úr hverju sinni hvað teljist viðeigandi viðbrögð. Stjórn svarar síðan Skátapingi sem getur vikið henni eða stökum meðlimum sé það ósátt við vinnubrögð þeirra. Skátaréttur hefur hins vegar lögum samkvæmt vald yfir Skátapingi, þannig er það vald hrifsað af hreyfingunni að aftursnúa ákvörðunum sem hún er ekki samþykkt. Skátaréttur á að starfa eftir reglugerð en sú reglugerð er ekki til. Hér hefur verið á mjög öfugsnúin hátt skapað æðsta valdastig BÍS og því gefinn laus taumurinn. Það þarf ekki 35 ára eða eldri meðlim Skátaréttar til að skýra fyrir nokkrum skáta að þetta geta ekki talist gáfuleg lög. Skátaréttur hefur gefið út einn úrskurð og hann er ósamfelldur, illskiljanlegur og órökstuddur.

Það má vera að bæta megi Skátarétt með einhverju móti. Leyfum þessari lagabreytingatillögu að vera spark í rassinn fyrir þá sem vilja reyna. Það myndi enginn sætta sig við nokkurs konar dómstól sem hefði æðsta vald en starfaði ekki eftir neinum viðmiðum öðrum en þeim sem þeir sem dóminn skipuðu veldu sér. Þar til að betri rammi fyrir Skátarétt hefur verið skapaður og samþykktur ætti Skátaréttur ekki að vera til.

Flutningsmaður þessarar tillögu hefur í kjölfari þess að leggja fram þessa lagabreytingartillögu kært eftirfarandi atriði til skátaréttar.

- Skátaréttin sem samdi úrskurðinn byggð á sömu rökum og eru reifuð hér að ofan
- Setu stakra kjörinna meðlima Skátaréttar við úrskurðinn vegna tengsla við kæranda
- Setu nokkurra ókjörinna meðlima Skátaréttar vegna skorts á rökstuðningi fyrir því í úrskurðinum
- Þessa lagabreytingartillögu
- 28. grein laga BÍS
- Réttmæti allra ákvarðana allra stjórna allra skátafélaga, allra skátasambanda og bandalaga en einnig allra ráða, nefnda, vinnuhópa og skátapinga íslenskra skáta sem til hafa verið frá stofnun BÍS

Með þessum ákærum hef ég minnt Skátarétt á að hvergi finnst lagabókstafur fyrir því að Skátarétti sé heimilt að vísa frá málum. Og minni á ákvæði 28. greinar laga BÍS:

Skátaréttur úrskurðar um deilumál þau sem skátar, skátafélög, eða stjórn BÍS vísa til hans.

Það er mín túlkun að skátaréttur sé lögum okkar bundinn því að úrskurða um hvert það mál sem ég hef vísað til hans á þeim forsendum að ég er ósammála einhverjum um þau öll. Samkvæmt lögum verða þeir úrskurðir allir endanlegir.

Nú má vera að einhverjum þyki þetta út í hött og ég myndi vera þeim fullkomlega sammála. Þetta fyrirkomulag er út í hött. Og áður en þú kæra skátasystkin álásar mér fyrir fíflagang þá skaltu heldur horfast í augu við þann veruleika að þetta eru illa smíðuð lög og illa mótaður réttur. Í núverandi mynd gerir hann meira ógagn en gagn og ég efast um að nokkuð okkar myndi vilja að mál okkur tengd væru tekin fyrir við núverandi fyrirkomulag. Þar að auki er þetta spurning um að hafa skýrt og eðlilegt verklag, lógískan lagaramma og starfshæf ráð og nefndir. Ég höfða því til Skátaþings 2018 að afnema Skátarétt í núverandi mynd.

Ef það virkar ekki, til hvers að halda því?

Flutningsmaður: Sigurgeir B. Þórisson

Meðflutningsmenn: Benedikt Þorgilsson, Hulda María Valgeirsdóttir, Tryggvi Bragason, Jón Egill Hafsteinsson, Halldór Valberg, Sædis Ósk Helgadóttir, Þórhallur Helgason